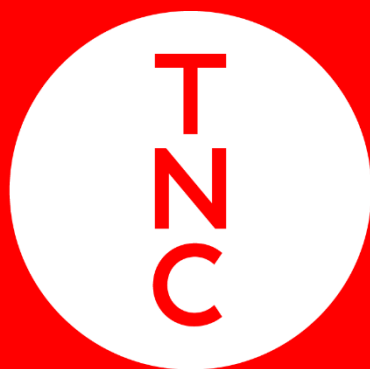

PROJECTE ARLEQUÍ

Projecte per a infants de cicle mitjà de primària

**TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA**

El Projecte Arlequí neix de la voluntat d'acostar les arts escèniques a les aules per tal de mostrar als infants i docents que:

Una obra de teatre està incompleta fins que no se li suma l'experiència personal de l'espectador. La recepció que fem de l'obra, a partir de les connexions amb les nostres pròpies vivències, el nostre imaginari i els nostres coneixements, complementa la funció. Educar els infants en aquest sentit millora la seva capacitat crítica, augmenta la capacitat de generar connexions que amplien els seus aprenentatges i enriqueix l'experiència de gaudir del teatre, de l'art i de la vida.

El nostre cos és una eina de creació i d'expressió artístiques. Amb l'acompanyament adequat, podem vehicular la nostra necessitat d'expressió d'idees i emocions a través de l'art. El teatre és una eina per exercir el nostre dret a la participació cultural.

A més a més, la recepció de les obres, el treball previ i posterior, i la creació i l'expressió artístiques, ens permeten treballar sabers de l'educació bàsica de manera amena, dinàmica i vivencial.

Índex

Presentació	3
Objectius	4
Situació d'aprenentatge	5
Concreció del Projecte Arlequí (Temporada 26-27)	8
1. A QUI VA ADREÇAT	8
2. DURADA I CALENDARI	8
3. DESCRIPCIÓ	9
3.1 Els llenguatges escènics que proposem:.....	9
3.2 Les sessions:.....	9
3.3 La Jornada al TNC:	10
3.4 La temàtica	10
4. DIARI DEL DOCENT	12
5. QUÈ SE N'ESPERA?	13

Presentació

El Servei educatiu i social del TNC ha ideat una nova proposta per apropar les arts escèniques als infants de **cicle mitjà de primària** de manera vivencial i participativa.

La proposta consta de:

- **Cinc sessions de joc creatiu (a les escoles):** Cada grup classe treballarà un llenguatge teatral concret de la mà d'un professional que acompanyarà el grup setmanalment. Durant aquestes sessions, els infants experimentaran la tècnica del llenguatge, n'exploraran les possibilitats expressives i participaran en activitats de creació.
- **Una Jornada al TNC:** El projecte conclou amb una Jornada al TNC organitzada en dues parts:
 1. Activitats lúdiques per experimentar amb els diversos llenguatges escènics i per compartir l'experiència amb els infants de les altres escoles.
 2. Visionat d'un espectacle en el qual podran distingir els diferents llenguatges escènics treballats anteriorment. Podran gaudir de les possibilitats creatives que sorgeixen en combinar quatre llenguatges teatrals i comprovar que el teatre va més enllà de dir un text.

Objectius

L'objectiu del projecte és que els alumnes participants puguin:

- Descobrir, investigar i experimentar les possibilitats creatives dels diferents llenguatges escènics.
- Gaudir de la creació col·lectiva treballant en equip amb respecte i actitud constructiva.
- Elaborar idees originals utilitzant destreses creatives.
- Utilitzar l'expressió artística creativa i el seu propi cos amb una actitud oberta i inclusiva amb els altres.
- Col·laborar, cooperar i compartir experiències creatives amb alumnes de diferents centres.
- Participar en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa per construir vincles personals.
- Treballar i aprendre coneixements mitjançant les arts escèniques.
- Gestionar la incertesa, l'autoexigència i les tensions que sorgeixen durant el joc creatiu.
- Afavorir l'assoliment de les competències específiques assenyalades a continuació mitjançant una situació d'aprenentatge.

Situació d'aprenentatge

El projecte Arlequí neix amb l'objectiu d'acostar les arts escèniques als infants d'una manera activa i no només com a espectadors passius. Per això proposem la situació d'aprenentatge següent:

Títol: Descubrim els llenguatges escènics

Curs: 3r i 4t de primària

Àrees: Educació artística/ Educació Física/ Llengua Catalana i Literatura

Descripció:

Context: El teatre és una eina perfecta per aprendre, però també per expressar idees, sentiments i emocions artísticament. Malgrat que el teatre de text és el més habitual, hi ha molts altres llenguatges escènics que eixamplen notablement les possibilitats creatives.

Reptes:

-Descobrir les possibilitats expressives de diferents llenguatges escènics en una jornada al TNC.

-Interactuar amb els infants d'altres centres amb actitud cooperativa i respectuosa.

-Investigar amb profunditat un llenguatge concret i comprovar-ne el seu ús expressiu mitjançant dinàmiques de creació col·lectiva.

Competències específiques:

S'afavoreix l'assoliment de les competències següents:

Educació artística	Competència 3. Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.
--------------------	--

Educació física	Competència 3. Prendre part en activitats motrius individuals i col·lectives, de joc i d'expressió i comunicació corporal per integrar-les en el repertori motriu i afavorir les relacions interpersonals.
Aranès i literatura, llengua castellana i literatura, llengua catalana i literatura	Competència 3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments, emocions i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.

Objectius d'aprenentatge i criteris d'avaluació:

	Objectius d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
Fase de joc experimentació i creació	1. Experimentar les possibilitats expressives dels diferents llenguatges escènics mitjançant el joc i les dinàmiques grupals.	-Comprendre el funcionament dels jocs teatrals i gaudir de la seva pràctica. -Participar amb interès i afany de superació en les dinàmiques i jocs teatrals proposats.
	2. Produir discursos orals amb coherència, claredat i registre adequats sobre la temàtica del Projecte Arlequí.	-Aportar idees i reflexions coherents a la temàtica. -Formular preguntes clares i oportunes sobre la temàtica. -Ecoltar i respectar les idees dels companys. -Proposar idees creatives tenint en compte la temàtica del projecte i utilitzant un discurs coherent i respectuós.
	3. Crear peces breus, mitjançant la improvisació i el llenguatge teatral treballat.	-Entendre les possibilitats expressives del llenguatge teatral treballat a l'aula. -Crear mitjançant dinàmiques de creació col·lectiva petites peces que expressin una idea concreta. -Ser participants del joc teatral tot evidenciant l'empatia i el respecte. -Treballar la desinhibició i el gaudi per la improvisació teatral.

		-Rebre les crítiques o les negacions de manera assertiva i respectuosa.
Fase final (Durant la Jornada al TNC)	4. Durant la Jornada al TNC, participar en interaccions comunicatives amb altres infants amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per intercanviar informació i crear coneixement, com per construir vincles personals.	- Jugar de manera cooperativa i respectuosa amb infants d'altres escoles per tal de compartir coneixements i crear vincles personals. -Participar activament en el joc lliure proposat a la Jornada al TNC, sense jutjar l'expressió ni la comunicació de les altres persones. -Aplicar els coneixements apresos a l'aula a l'hora de fer ús dels objectes i elements dels llenguatges artístics.
	5. Adquirir hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes d'arts escèniques.	- Percebre la funció amb actitud positiva i respectuosa i connectar-la amb les vivències pròpies de cadascú. -Valorar l'ús dels diferents llenguatges escènics que s'utilitzen a la funció. -Comprendre el paper de tots els professionals que hi ha darrere d'un espectacle.

A més a més, la participació en aquest projecte afavoreix l'assoliment **d'alguns indicadors operatius¹ que orienten el nivell d'acompliment de les competències clau en completar l'Educació primària:**

Competència en Consciència i expressió culturals	Competència 3. Enriqueix i construeix la seva identitat, interactuant amb l'entorn i la societat, a través de l'expressió cultural i artística creativa, integrant el propi cos i desenvolupant les seves capacitats afectives amb una actitud oberta i inclusiva amb els altres.
	Competència 4. Utilitza amb creativitat diferents representacions i expressions artístiques, a través de tècniques plàstiques, visuals, audiovisuals, sonores i corporals per a la creació de propostes artístiques i culturals de manera col·laborativa.
Competència en Comunicació lingüística	Competència 1. Expressa fets, conceptes, pensaments, opinions o sentiments de manera oral, escrita o signada, amb claredat i adequació a diferents contextos quotidians del seu entorn personal, social i educatiu, i participa en

¹ Inclosos al **Perfil competencial de sortida** especificat a l'Annex I del decret 175/2022, de 27 de Setembre.

	interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per intercanviar informació i crear coneixement com per construir vincles personals.
Competència personal, social i d'aprendre a aprendre	Competència 1. És conscient de les pròpies emocions, idees i comportaments personals i emprà estratègies per gestionar-los en situacions de tensió o conflicte, adaptant-se als canvis i harmonitzant-los per assolir els seus objectius.
	Competència 3. Reconeix i respecta les emocions i experiències dels altres, participa activament en el treball en grup, assumeix les responsabilitats individuals assignades i dona feina estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits.
Competència emprenedora	Competència 1. Reconeix necessitats i reptes a afrontar i elabora idees originals utilitzant destreses creatives i prenent consciència de les conseqüències i efectes que les idees puguin provocar en l'entorn per proposar solucions valuoses que responguin a les necessitats detectades.
	Competència 3. Crea idees i solucions originals, planifica tasques, coopera amb altres i en equip, valorant el procés realitzat i el resultat obtingut, per dur a terme una iniciativa emprenedora, considerant l'experiència com una oportunitat per aprendre.

Concreció del Projecte Arlequí (Temporada 26-27)

1. A QUI VA ADREÇAT

Va adreçat a alumnes de 3r i 4t de primària. Durant la temporada 26-27 hi podran participar 16 grups classe.

2. DURADA I CALENDARI

Malgrat que l'eix central del projecte es concentra en el segon trimestre, el Projecte Arlequí es pot introduir a les aules prèviament. El punt de partida del projecte és la sessió de presentació destinada al personal docent que té lloc durant el mes d'octubre. A partir d'aquell moment, els docents poden començar a introduir els llenguatges teatrals a l'aula mitjançant el Dossier Pedagògic del Projecte Arlequí.

Durant els mesos de gener i febrer, es desenvolupen les sessions als centres i la Jornada al TNC. Finalment, a les aules, es poden dur a terme les activitats d'avaluació i de tancament del projecte.

Cronologia del Projecte:

6 d'octubre: Sessió per presentar el projecte, destinada al personal docent

Setmana de l'11 de gener: 1a i 2a sessió

Setmana del 18 de gener: 3a i 4a sessió

Setmana del 25 de gener: 5a sessió

Dies 9/10 de febrer: Jornada al TNC

3. DESCRIPCIÓ

3.1 Els llenguatges escènics que proposem:

- **Teatre de titelles:** Aquest llenguatge teatral es caracteritza per la manipulació de titelles, que malgrat que poden ser de moltes formes, totes comparteixen la característica següent: quan el titellaire les mou i els dona veu, aquests objectes inanimats cobren vida. Hi ha titelles de pal, titelles de mà, titelles de fils, etc.
- **Teatre d'ombres:** Llenguatge teatral que consisteix en crear ombres que es poden realitzar amb les mans (ombres xineses), amb el propi cos o amb l'ajuda d'altres objectes. És interessant jugar no només amb les ombres, sinó també amb la importància de la llum.
- **Dansa-teatre:** Segons l'Enciclopèdia de les Arts Escèniques Catalana, la dansa-teatre parteix del sentit musical i del ritme de la mateixa manera que ho fa la dansa, però també fa ús de recursos teatrals tant en l'expressivitat dramàtica com en el plantejament escènic.
- **Màscara:** La màscara augmenta l'expressivitat del cos. El treball amb màscara permet adquirir eines per comunicar allò que vol expressar mitjançant la descoberta de l'estructura corporal i de l'espai. Hi ha màscares neutres i màscares expressives.

3.2 Les sessions:

A) Sessió de presentació del projecte amb els docents

Es farà una sessió presencial amb els docents referents dels 16 grups classe participants per tal d'explicar el projecte i els seus objectius. En aquesta

sessió, es presentarà **el dossier pedagògic del Projecte Arlequí** i es donaran eines per treballar-lo a classe. A més a més, els docents podran conèixer els especialistes de cada llenguatge escènic que aniran a dinamitzar les sessions a les escoles.

B) Les 5 sessions a l'aula

Hi haurà 5 sessions d'1 hora i 30 minuts que s'impartiran a les escoles. Durant aquest procés, cada grup classe experimentarà les possibilitats expressives d'un llenguatge teatral concret acompanyat d'un professional que dinamitzarà activitats i jocs creatius.

3.3 La Jornada al TNC:

La Jornada estarà dividida en dues parts:

- **L'espai de joc:**

Durant l'espai de joc, els infants coneixeran mitjançant el joc creatiu i lliure, diferents llenguatges escènics. Un d'ells l'hauran treballat durant el procés creatiu a classe, però el dia de la jornada podran tastar-los tots. Aquest espai estarà organitzat en 5 estacions: una estació per a cada llenguatge escènic (titelles, ombres, dansa-teatre i màscara) i una altra amb en Sham i la Mila.

- **L'espectacle:**

L'espectacle estarà concebut com una experiència teatral en la qual els infants gaudeixin dels llenguatges escènics treballats anteriorment.

Horari aproximat de la Jornada al TNC

Jornada al TNC			
Grup 1		Grup 2	
9.45 h	Benvinguda	9.45 h	Entrada a la sala
10 h – 11.30h	Tallers	10h – 11h	Funció i Postfunció
11.30 h – 12h	Descans	11h –11.30h	Descans
12 h – 12.15 h	Entrada a la sala	11.30h – 11.45h	Entrada
12.15 h – 13.15h	Funció i Postfunció	11.45 – 13.15h	Tallers
13.30 h	Fi de la Jornada	13.30h	Fi de la Jornada

3.4 La temàtica

El dossier pedagògic, les sessions, els tallers i l'espectacle, compartiran la temàtica següent: **Un món per compartir**

El tema “Un món per compartir” neix de la voluntat de fer reflexionar els infants sobre la col·lectivitat i la importància de cuidar la resta. Tenim la sort de viure en un món global, ple de cultures, de pensaments i d’històries. Tanmateix, aquest món no ens pertany només a nosaltres, les persones, sinó que el compartim amb altres éssers vius.

Aquesta temàtica està lligada amb les competències específiques següents:

Coneixement del medi natural, social i cultural	Competència 5. Analitzar les característiques de diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, identificant la seva organització i propietats, establint relacions entre aquests, per tal de reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural i emprendre accions per a un ús responsable, la seva conservació i la millora.
	Competència 6. Analitzar críticament les causes i conseqüències de la intervenció humana en l’entorn integrant els vessants social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental definits en els objectius de desenvolupament sostenible, per tal de promoure la capacitat d’afrontar els problemes, aportar solucions i actuar de manera individual i col·laborativa en la seva resolució, posant en pràctica hàbits de vida i de consum responsable i sostenible.
Educació artística	Competència 1. Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.
Aranès i literatura, llengua castellana i literatura, llengua catalana i literatura	Competència 1. Prendre consciència de la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l’alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics i culturals i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.
Competències transversals Competència ciutadana	CC3. Reflexionar i dialogar sobre valors i problemes ètics d’actualitat, comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, cuidar l’entorn, rebutjar prejudicis i estereotips, i oposar-se a qualsevol forma de discriminació i violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.

A més a més, aquest fil conductor té en compte el **Perfil competencial de sortida**, ja que els aprenentatges adquirits preparen els infants per respondre els desafiaments següents:

- Sentir-se part d'un projecte col·lectiu, tant en l'àmbit local com en el global, desenvolupant empatia i generositat.
- Cooperar i conviure en societats obertes i canviants, valorant la diversitat personal i cultural com a font de riquesa i interessant-se per altres llengües i cultures.
- Desenvolupar una actitud responsable a partir de la presa de consciència de la degradació del medi ambient basada en el coneixement de les causes que la provoquen, agreugen o milloren, des d'una visió sistèmica, tant local com global.

4. DIARI DEL DOCENT

El Projecte Arlequí no només està dedicat als infants, sinó que també té l'objectiu de proporcionar eines als docents perquè puguin integrar les arts escèniques en el seu dia a dia a l'aula.

Les dinàmiques teatrals no només són ideals per treballar l'expressió d'idees i d'emocions, i la cohesió de grup, sinó que, a més a més, faciliten i fan més amè l'aprenentatge. Per això, el Projecte Arlequí té la intenció de proporcionar al personal docent un seguit de recursos pedagògics que facilitin la incorporació del joc teatral a l'aula.

La transmissió del material es farà a través de dues modalitats:

- a) Teòrica: A través d'un dossier pedagògic amb activitats introductòries i d'avaluació.
- b) Experiencial: Tant durant les sessions a l'aula, com en l'espai de joc de la Jornada al TNC, els docents podran registrar i analitzar les diferents propostes, amb l'objectiu d'adaptar-les i aplicar-les en futures ocasions. Per enriquir al màxim la transmissió dels continguts, concedirem a tots els mestres el **Diari del Docent**. Aquest diari els permetrà registrar les activitats que més han funcionat i els facilitarà el seu trasllat l'aula.

5. QUÈ SE N'ESPERA?

S'espera que en finalitzar el projecte s'hagi contribuït a:

- El foment del llenguatge teatral a les escoles de primària participants.
- Desvetllar els interessos artístics i culturals als centres educatius.
- Facilitar l'accés equitatiu al llenguatge teatral, enfortint el capital cultural dels alumnes participants.
- Que els recursos pedagògics i educatius que les arts escèniques ofereixen es vagin incorporant a les escoles, com a eines educatives, transversals i innovadores.
- Que hagi promogut en els alumnes una major consciència corporal, i un major interès per l'art i per les diferents possibilitats expressives.
- Que hagi promogut en els alumnes una major cohesió i integració dels membres del grup, el treball en equip, el sentit de la responsabilitat i augmentat les relacions interpersonals.
- Que hagi promogut en els alumnes la consciència de responsabilitat individual per aconseguir objectius compartits.

Un cop acabat el projecte se n'avaluarà l'impacte mitjançant:

-Les activitats de valoració i tancament que es troben al Dossier Pedagògic.

-L'enviament d'enquestes de satisfacció als docents participants, en les quals podran valorar tant la seva experiència com la del seu alumnat.

-El Diari del Docent, amb el qual podrem analitzar l'experiència dels mestres i acompanyar-los en el procés de traslladar les propostes teatrals a l'aula.

SERVEI EDUCATIU I SOCIAL